

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח', התשע"א

במבחן נבדקים שלושה תחומים על-פי המפורט להלן:

- 1. הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים, משלוש סוגות, ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות "פתוחות"), ובאמצעותן נבדקים ממדים שונים של הבנת הטקסט המפורטים בטבלה ובנספח. בכל אחד מן הממדים נכללות שאלות ברמות קושי שונות.
- 2. הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלות כתיבה המפורטות בטבלה בעמוד הזה, וגם על-פי התשובות על חלק מן השאלות בפרקים של הבנת הנקרא. מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי הערכה המפורטים בטבלה ובנספח.
- 3. לשון ומטה-לשון** – התחום נבדק בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובזיקה לממדי ההבנה ולמטלות הכתיבה.

תחום	נושאים	ממדים	משקל יחסי	הערות
1 הבנת הנקרא	<p><u>סוגי הטקסטים:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • טקסט מידע (כגון טקסט מאנציקלופדיה, מספרי עיון ומכתבי עת) • טקסט טיעון/שכנוע • טקסט שימושי (כגון טקסט למטרות הפעלה) 	<p><u>ממדי הבנה*</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור מידע וארגונו מחדש (אחזור מידע) • פרשנות והיסק • הערכה וביקורת 	55%–60%	<ul style="list-style-type: none"> • אורך כל טקסט כ- 700 מילים. • נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים. • תיתכן הפקת מידע גם מטקסטים נלווים, מילוליים ולא מילוליים, רציפים ולא רציפים.
2 הבעה בכתב	<p><u>סוגי הכתיבה:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • סיכום לסוגיו • טיעון/שכנוע (כגון מכתב תגובה, המלצה או פתבה קצרה) • כתיבת תשובה על שאלה 	<p><u>ממדי הערכה*</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן • מבנה • לשון 	25%–30%	<ul style="list-style-type: none"> • מטלת הסיכום מוסבת לאחד מן הטקסטים הנכללים במבחן. • כתיבת הטיעון וכתיבת התשובות על השאלות הן בזיקה לטקסט או לגרין.
3 לשון ומטה-לשון*	<ul style="list-style-type: none"> • מערכת הצורות • תחביר • פיסוק • שם המספר 	<p><u>ממדי הערכה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • זיהוי • הבנה • ניסוח חלופי • שימוש תקני 	10%–15%	<p>השאלות קשורות להבנת הנקרא, לחיפוש במילון ולכתיב נכון. הן כוללות מונחים דקדוקיים, אך לא נדרשת הגדרתם.</p>

* ראו פירוט בנספח למפרט.

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
טל" 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 1 מתוך 3 עמודים

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח', התשע"א

נספח למפרט

1. הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה	
<p>א. איתור מידע וארגונו מחדש – אחזור מידע (כ-20%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור פרטי מידע מפורשים (גלויים) בטקסט המרכזי ובטקסטים הנלווים (כגון איורים, תמונות והערות שוליים) • איסוף פרטי מידע גלויים מחלקים שונים בטקסט המרכזי ובטקסטים הנלווים וממקומות שונים כגון מכותרות, מהערות שוליים ומטבלה • זיהוי יחסים לוגיים גלויים בין פרטי מידע שונים (כגון סיבה ותוצאה, בעיה ופתרונה, הכללה ופירוט) • זיהוי הרצף הכרונולוגי בטקסט או בפסקה • זיהוי המבנה הגלוי של הטקסט השלם או של הפסקה (באמצעות קשרים או מקדמי ארגון) • ארגון אחר של פרטי מידע בטקסט כגון סידור מידע ברצף או סידור של מידע בטבלה 	
<p>ב. פרשנות והיסק (כ-50%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הבנת הנושא העיקרי • הבנת הרעיון המרכזי בטקסט • הבנת רעיונות שונים בטקסט, לרבות רעיונות המנוסחים בשלילה או המנוגדים לציפיות • הבנה של עמדות שונות המוצגות בטקסט • הבנת יחסים לוגיים שאינם גלויים בטקסט בין משפטים ובין פסקות • הבנת משמעות של מילים ושל צירופים דו-משמעיים או עמומים, המתפענחים על-פי ההקשר • הבנה של אִזכורים שונים המופיעים בטקסט • מיון פרטי מידע ויצירת קטגוריות (הכללה) • השוואה בין רעיונות, מאפיינים ופרטי מידע אחרים • מיזוג של פרטי מידע מן הטקסט • מיזוג של פרטי מידע מן הטקסט המרכזי עם פרטי מידע מן הקטעים הנלווים • הסקת מסקנות מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו • זיהוי רכיבי מבנה שתפקידהם אינם גלויים בטקסט, כולל בטקסטים לא רציפים (כגון טבלה וגרף) • הבנת תפקידהם של אמצעים לשוניים-רטוריים (כגון שימוש בחזרות ובלשון סלנג) • זיהוי הכוונה של כותב הטקסט או של מטרת הטקסט 	
<p>ג. הערכה וביקורת (כ-30%)</p> <ul style="list-style-type: none"> • הערכה של תוכן הטקסט, מבנהו ומידת בהירותו וביקורת עליהם, בליווי הנמקה • הערכה של עמדות שונות המוצגות בטקסט וביקורת עליהן • הערכה של לשון הטקסט וביקורת עליו, והתאמת הלשון לסוגה ולמטרות הכותב • הבנת תפקידם של המאפיינים הקשורים לסוגת הטקסט (כגון הערות, איורים וסמלים) • השוואה או קישור בין המידע והרעיונות שבטקסט ובין ידע חיצוני, ניסיון אישי או עמדות של הקורא • יישום המידע שבטקסט והמסקנות העולות ממנו בהקשרים אחרים • העלאת השערות בנוגע לטקסט על סמך ידע כללי 	

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל" 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 2 מתוך 3 עמודים

<p>2. הבעה בכתב – פירוט ממדי ההערכה</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. היענות לדרישות המטלה (לרבות היקף הכתיבה) ב. מודעות לנמען: שילוב המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט ג. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד' ד. רלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. התאמת המבנה הרטורי לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. יצירת רצף הגיוני בין הרעיונות בטקסט (לכידות) ג. קישור בין משפטים ובין פסקות (קישוריות) ד. הצגת הכתוב וארגונו על-פני העמוד (כגון הפרדה בין מילים ובין פסקות) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה ב. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ג. תחביר: מבנה משפט תקני, התאם דקדוקי (מין, מספר, זמן, גוף ויידוע), שימוש נכון במילות יחס ד. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק ה. כתיב נכון 	.2
<p>3. לשון ומטה-לשון – פירוט הנושאים</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבנה המילה: תחיליות וסופיות • חלקי הדיבור: פועל, שם עצם, שם תואר, כינוי גוף, מילות הקישור • צורות הפועל: פעיל, סביל, שם פועל, זמני הפועל • הצירוף השמני: סמיכות, שם עצם ושם תואר (יידוע וריבוי) • סימני הפיסוק (למעט פסיק) • שם המספר: מספר מונה (יחיד, יחידה; רבים, רבות) 	.3

ראמ"ה: מדידה בשירות הלמידה

קריית הממשלה, דרך מנחם בגין 125, ת"ד 7222, תל-אביב מיקוד 67102
 טל' 03-7632888, פקס. 03-7632889 • rama@education.gov.il
 אתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>

עמוד 3 מתוך 3 עמודים